

Sociale Psychologie

Hoofdstuk 1

We are by all odds the most persistently and obsessively social of all species, more dependent on each other than the famous social insects, and really, when you look at us, infinitely more imaginative and deft at social living.

=> Deprivatie zorgt voor extreme gevolgen in de emotionele status van een persoon.

=> To be human is to interact or else you die.

1.1 Studieobject van de sociale psychologie

1.1.1 Gebiedsomschrijving

Zie definitie van Allport.

“How other people affect us”

1) In hoe we een situatie interpreteren;

2) In hoe we over onszelf denken;

3) In hoe we ons gedragen.

=> Gevoelens, gedragingen en gedachten.

1.1.2 Onderscheid met andere wetenschappen

Cultuuranthropologie : Richt de aandacht op wat specifiek is in een bepaalde cultuur, SP werkt globaler.

Sociologie : Richt zich op groepen, niet op individu's.

Algemene psychologie : Er wordt specifiek aandacht gegeven aan de wetmatigheden van de affectieve, conatieve en cognitieve aspecten van het gedrag, minder aan de specifiek sociale factoren.

Ontwikkelingspsychologie : Richt zich op complexer wordende relatiepatronen in de levensfasen, minder op de wetmatigheden die zich in die sociale interacties zelf afspelen.

Persoonlijkheidspsychologie : Richt zich op de persoonlijkheid van individu's, houdt minder rekening met de situationele factoren.

1.1.3 Een korte historiek

Prille begin: eind 19de eeuw-begin 20ste eeuw

McDougall + Ross

Triplett

Ringelmann

Een eerste impuls: de jaren '30-'40

Lewin en zijn veldtheorie:

1) Gedrag is in grote mate afhankelijk van hoe we de wereld rondom ons waarnemen en interpreteren;

2) Ons gedrag is afhankelijk van de interactie tussen persoon en omgeving.

Een forse bloeiperiode: jaren '50 – '60

Na nazi-praktijken (haatcampagnes en massahysterie) wordt veel aandacht geschonken aan de SP.

Verlies van onschuld : jaren '60-'70

Zimbardo: Stanford-experiment

1.2.1 Wisselwerking tussen empirie en theorie

Intuïtief leggen van verbanden :

Iedereen maakt snel zijn analyse. Typisch voor deze intuïtieve aanpak is dat er vlot allerlei links gemaakt kunnen worden, maar ook dat ze fout kunnen zijn. Niemand stelt zich hierbij vragen.

Filosofisch kaderen : Filosofen proberen geen simpele ‘daarom’ te verkrijgen, maar willen het eerder in een bredere context plaatsen, om tot een dieper inzicht te komen, door middel van ‘het logisch en systematisch hanteren van de rede’. Zo hopen zij tot een meer genuanceerd beeld te komen van de fenomenen.

Wetenschappelijk toetsen : We gebruiken de *empirisch-theoretische cirkelbeweging*.

- 1) Toevallige vaststelling (meisjes roepen sneller hulp in van jongens met computers.)
 - 2) Voorlopige hypothese (meisjes + computers gaan niet goed samen.)
 - 3) Concrete voorspelling (Zet een jongen en een meisje naast elkaar met computers, zie wat er gebeurt.)
 - 4) Gerichte observaties (Laat ze allebei een probleem oplossen, registreer nauwkeurig de prestaties.)
 - 5a) Behouden van hypothese (voorspelling komt uit, hypothese klopt)
 - 5b) Formuleren van nieuwe hypothese (resultaten laten iets anders zien, hypothese moet gewijzigd worden.
- Terug naar stap (2).)

1.2.2 Het operationaliseren van variabelen

“Aangeven op welke manier, via welke ‘operaties’ of verrichtingen, de betreffende eigenschap in het onderzoek geconcretiseerd zal worden.”

Conceptuele variabelen: vooroordeel, conformiteit, attractie, liefde, geweld, groepsdruk, ... (variabelen die dus niet meteen operationeel gemaakt kunnen worden, hoe meet je bvb liefde?)

Begripsvaliditeit:

de mate waarin de experimentele manipulaties echt die variabelen manipuleren die ze bedoelen te manipuleren
én

de meetinstrumenten in een onderzoek effectief de conceptuele variabelen meten die ze bedoelen te meten.

1.2.3 De relatie tussen variabelen

Onafhankelijke variabele: (diegene die gemanipuleerd wordt); diegene waarvan verwacht wordt dat hij invloed heeft op de afhankelijke variabele;

Afhankelijke variabele: die variabele die afhankelijk is van de onafhankelijke variabele; het gedrag dat gemeten wordt.

Beschrijvend onderzoek

Voorbeeld: tijdsbestedingsonderzoek aan de V.U.B.

Voorbeeld: muziek op begrafenissen

Voorbeeld: territoriumtheorie

Valkuil bij observatie: Hawthorne-effect

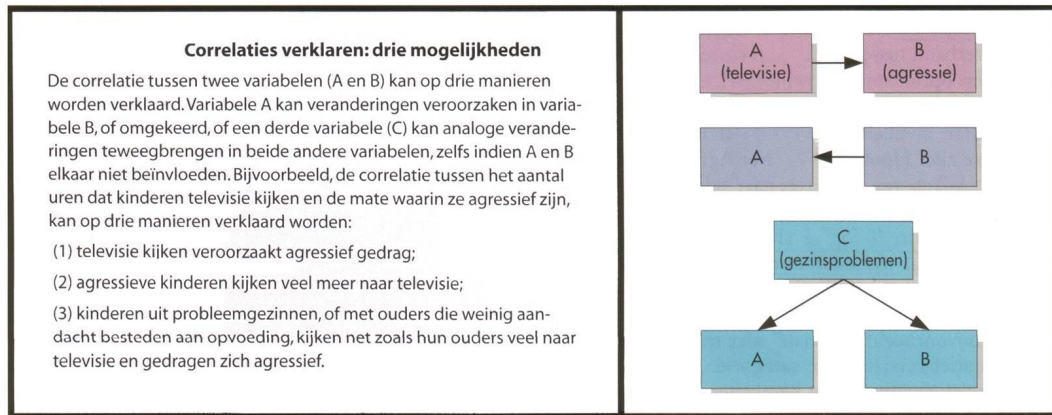
Correlationeel onderzoek

Voorbeeld: sperma maakt vrouwen vrolijker

Voorbeeld: linkshandigen meer kans op presidentsschap

Voorbeeld: 1u/dag tv = meer kans op Alzheimer

Let op: correlatie is niet gelijk aan causatie!!

Experimenteel onderzoek

Volkomen toevallige toewijzing

Voorbeeld: aanrakingsgedrag

Placebo-effect